

Рецензія

на науково-практичне видання «Болгов М.Ю., Омельчук О.В., Янчій І.Р., Зінич П.П., Комісаренко І.І., Ткаченко В.А., Тронько М.Д. Атлас безлігатурних операцій на щитоподібній залозі. Київ: Видавництво КІМ; 2024. 168 с.»

П'ятнадцять років минуло з часу виходу першого атласу, присвяченого електрозварювальній хірургії, під редакцією Б.Є. Патона та О.М. Іванової «Тканесохраняющая электросварочная хирургия. Атлас» (Київ: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; 2009. 200 с.). Роки підтверджують правильність передбачення Бориса Євгеновича Патона щодо перспективності нового способу впливу на живі тканини. Не зважаючи на відсутність системного державного підходу до впровадження нової технології, ентузіаста-хірурги по всій Україні знаходять способи придбання обладнання і використовують його для виконання різних оперативних втручань. Можливості, які відкриває технологія електрозварювання, приваблюють справжніх фахівців. Ті хірурги, які розуміють і цінують тонкощі розділення тканин, чіткість візуалізації за відсутності кровоточивості, якість післяопераційного загоєння безпосередньо після втручання й у віддалений термін, стають безумовними та безкомпромісними прибічниками використання такої технології.

Завдяки тому, що вплив на тканини здійснює саме електричний струм, який проходить між електродами, розсічення тканин або перекриття судин здійснюється тільки в ділянці, захопленій електродами. Ця властивість технології дозволяє виконувати розділення тканин саме там, де хірург вважає за потрібне і на таку глибину,

яка, за оцінкою хірурга, є найбільш безпечною. З урахуванням створеного сухого операційного поля електрозварювання створює умови препарування, недосяжні для інших технологій. Це наочно показано авторами при розкритті фасцій, розділенні тканини щитоподібної залози, відділенні нервів та прищитоподібних залоз.

Важлива особливість представлених фото – відсутність некротизованих або деструктивно змінених тканин у рані після застосування електрозварювальної технології. Вказана особливість має вирішальне значення при оцінці впливу електрозварювання на саму тканину щитоподібної залози. Відсутність значного пошкодження залозистої тканини по краю її перетинання є вагомим чинником попередження появи розладів секретії після операції. На прикладах перетинання перешийка щитоподібної залози та подальших фото чітко прослідковується ошадливий вплив електрозварювання на тканину щитоподібної залози. Слід очікувати, що в подальших роботах автори опишуть післяопераційні зміни по краю резекції та особливості загоєння ранової поверхні щитоподібної залози після застосування електрозварювальної технології.

Зважаючи на незначні розміри нервів та прищитоподібних залоз, які необхідно залишити недоторканими при виконанні втручання на щитоподібній залозі, безкровність операційного поля

та можливість дуже точного розділення тканин у потрібному напрямку та на необхідну глибину, які створює електрозварювальна технологія, значно полегшують роботу хірурга, а відтак, роблять її більш точною і безпечною порівняно з традиційними технологіями.

Методичне описання авторами найдрібніших деталей виконання різних варіантів хірургічної анатомії щитоподібної залози та органів і тканин, які її оточують, а також розроблених і використаних ними оперативних способів перетворює атлас у неоціненний посібник для цього виду хірургії.

Атлас, створений групою авторів-фахівців провідної в Україні наукової установи – ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України», є відображенням величезного досвіду, накопиченого в спеціалізованій клініці.

Надзвичайно цінним є те, що ілюстраціями операцій є фотографії, зроблені безпосередньо при їх виконанні. Це показує як початківцям, так і дослідникам реальні картини морфологічних характеристик, топографо-анатомічних співвідношень, а також змін тканин, зумовлених застосуванням електрозварювальної технології.

З огляду на реальність фіксації подій, кроком поширення здобутків авторів було б створення відеOVERSII атласу. Таке узагальнення є логічним продовженням накопичення окремих відео, які автори вже розмістили в Інтернеті та демонстрували на конференціях.

Оскільки ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України» є провідною профільною установою нашої держави, покликаною не тільки високоякісно лікувати пацієнтів, але, й у першу чергу, проводити науковий аналіз способів лікування і їх результатів і поширювати набуті знання се-

ред спеціалістів, а автори атласу є провідними фахівцями втручань на щитоподібній залозі, безумовно, слід знайти можливість для високоякісної відеофіксації виконання операцій із застосуванням електрозварювальної технології. Завдяки цьому, при патологічних змінах щитоподібної залози й ситуаціях, складних з огляду хірургічної техніки, стануть ще більш наочні переваги електрозварювальної технології перед іншими способами виконання втручань.

Труднощі такого відеознімання знайомі усім хірургам, які прагнуть показати свою роботу. Слід сподіватись, що в обговоренні цієї проблеми з відповідними фахівцями та майстрами оснащення операційної зали буде знайдено прийнятне рішення, важливе для кожної хірургічної спеціальності.

Викладене свідчить про вже наявну високу потребу в перевиданні другого видання атласу не тільки в паперовому, але й в електронному варіанті.

Атлас є вагомим свідченням того, що Державні премії України в галузі науки і техніки «За електричне зварювання м'яких живих тканин» 2004 р. та «Новітні технології в діагностиці та лікуванні хвороб вуха, горла та носа» 2015 р. були не надуманими, а відповідали нагальним потребам медицини і суспільства в цілому. Технологія електрозварювання живих тканин відкрила нову епоху в хірургії, у розумінні суті реакції тканин на їх пошкодження, запалення і регенерації. Наразі потребує досліджень і розвитку можливість використання електрозварювання для цілеспрямованої реструктуризації живих тканин.

Поздоровляю авторів зі створенням атласу і вагомим внеском у досягнення Української науки. Із нетерпінням очікуємо нових розробок і публікацій.

*С.Є. Подпрятков,
доктор медичних наук,
Заслужений лікар України,
лауреат Державної премії України
в галузі науки і техніки*